

POLITIČKI DILETANTIZAM NIJE UGROZIO VAREŠKI RUDNIK

Iako je državni Ustavni sud privremeno stavio van snage odluku Vlade FBiH o promjeni namjene šumskog zemljišta radi otvaranja rudnika cinka i olova u Varešu, to ni u najmanjoj mjeri nije usporilo realizaciju investicionog projekta Adriatic Metalsa vrijednog više od pola milijarde konvertibilnih maraka.

PIŠE Armin Zeba

B eksrupulozna borba za političku prevlast u Bosni i Hercegovini praktično na dnevnoj bazi našu zemlju i njene stanovnike gura unazad u svim društvenim segmentima, a pogubne posljedice te bjesmoučne trke za funkcionerskim foteljama i privilegijama koje one sa sobom nose, vješto zama-

skirane plaštom zaštite nacionalnih interesa, najvidljivije su na polju ekonomije, koja nezaustavljivo tone ka evropskom i svjetskom dnu. Jedan od posljednjih primjera te vrste je i odluka Ustavnog suda BiH da ospori prenamjenu državnog zemljišta kojom je Vlada FBiH, između ostalog, otvorila vra-

ta za investiciju kompanije *Adriatic Metals* – rudnik cinka i olova u Varešu, vrijednu više od pola milijarde konvertibilnih maraka.

OSPORENA ODLUKA

“Ustavni sud je usvojio zahtjev za donošenje privremene mjere u ovom predmetu, u kojem je podno-

silac zahtjeva Kemal Ademović, predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, zatražio ocjenu ustavnosti *Odluke o promjeni namjene šumskog zemljišta i privremenom korištenju šumskog zemljišta u druge namjene Vlade FBiH*. Odlukom o privremenoj mjeri Ustavni sud je pri-

vremeno stavio van pravne snage osporenu odluku Vlade do donošenja konačne odluke Ustavnog suda u ovom predmetu”, precizira se u spomenutoj sudskoj odluci, kojom, barem za sada, nije dovedena u pitanja realizacija vareškog investicionog projekta, najvećeg u poslijeratnoj BiH, ali je itekako poljuljano ionako krhko povjerenje stranih investitora u ovdašnji politički i pravni sistem, odnosno institucije koje bi trebale garantirati sigurnost njihovog kapitala uloženog u našoj zemlji. Ta konstatacija odnosi se prvenstveno na Vladu FBiH, koja od 2017. godine, kada je začet projekt *Adriatic Metalsa* u Varešu, nije uspjela pronaći adekvatan model za njegovu nesmetanu realizaciju, već je posegnula za instant rješenjima upitne zakonitosti i ustavnosti, ugledajući se na svoje kolege iz Republike Srpske, koje istovremeno kritikuju zbog sličnih pokušaja svojetanja državne imovine.

“Da budem potpuno jasan, Vlada svojom odlukom nije mijenjala titulara zemljišta - ostaje državno, ali smo u skladu sa prokla-

Vareški rudnik je u maju počeo isporučivati rudu kupcima

USTAVNI SUD BiH JE PRIVREMENO STAVIO VAN PRAVNE SNAGE FEDERALNU ODLUKU O PROMJENI NAMJENE ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA I PRIVREMENOM KORIŠTENJU ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA U DRUGE NAMJENE

movanim stavom Pravo-branilaštva, dopustili mogućnost privremenog korištenja do isteka ugovora o koncesiji. Nakon okončanja ugovora, investitor je dužan da zemljište vrati u prvobitno stanje. Naravno da bi glupo bilo vraćanje u

šikaru, logičnije bi bilo zasađiti drveće... Na kraju, bez dileme ćemo poštovati svaku odluku Ustavnog suda, uz iskrenu nadu da će imati sluha za potrebe jedne lokalne zajednice, koja je nakon odluke o davanju na privre-

meno korištenje zemljišta krenula putem razvoja te od mjesta bez ikakve perspektive, iz kojeg su stanovnici odlazili sa kartom u jednom smjeru, postala mjesto poželjno za život. Može, naravno, i drugačije - da zbog naših preporucavanja, sujeta, lažne brige za državu, ubijemo svaku nadu tih ljudi i poručimo investitorima da bježe od nas i naših budalaština. A možda smo zaista mi u Vladi u krivu, kada smo mislili da činimo dobro Varešu i njegovim stanovnicima. Neki očito misle da je bolje da ostane besperspektivna šikara koja će se zvati državna, nego perspektivna investicija na zemljištu koje je također državno”, glasi komentar federalnog premijera Nermina Nikšića o odluci Ustavnog suda, koji vjerno ilustrira nedoraslost Vlade ovom velikom investicionom projektu, koja se dodatno očitava u činjenici da se ne radi o stavu izraženom putem zvaničnih kanala, već u obliku statusa na Facebooku!?

S druge strane, u *Adriatic Metalsu* su neuporedivo konkretniji - na pitanje o

Investicija *Adriatic Metalsa* najveća je u poslijeratnoj BiH

mjeri i načinu uticaja odluke Ustavnog suda na poslovanje te kompanije, prvenstveno u kontekstu povjerenja potencijalnih i postojećih poslovnih partnera te eventualnog ugrožavanja proizvodnih i investicionih planova, decidno ističu da "odluka Ustavnog

suda ni na koji način ne poništava Ugovor o koncesiji i nema nikakav uticaj na poslovanje u projektu Vareš".

"Da pojasnimo - *Adriatic Metals* je u raznim vremenimskim periodima, prije i tokom razvoja projekta Vareš, podnosio rutinske

zahtjeve Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za odobrenje prenamjene komercijalnih šuma unutar odobrenog eksploatacijskog polja, čije su granice definirane dozvolama i ugovorom o koncesiji između kompanije i Zeničko-dobojskog kantona. U 2023. godini, odgovori na određene zahtjeve koji su podneseni Ministarstvu bili su odgođeni zbog zakonodavne nejasnoće, koja je proizašla iz promjena u propisima o državnoj imovini.

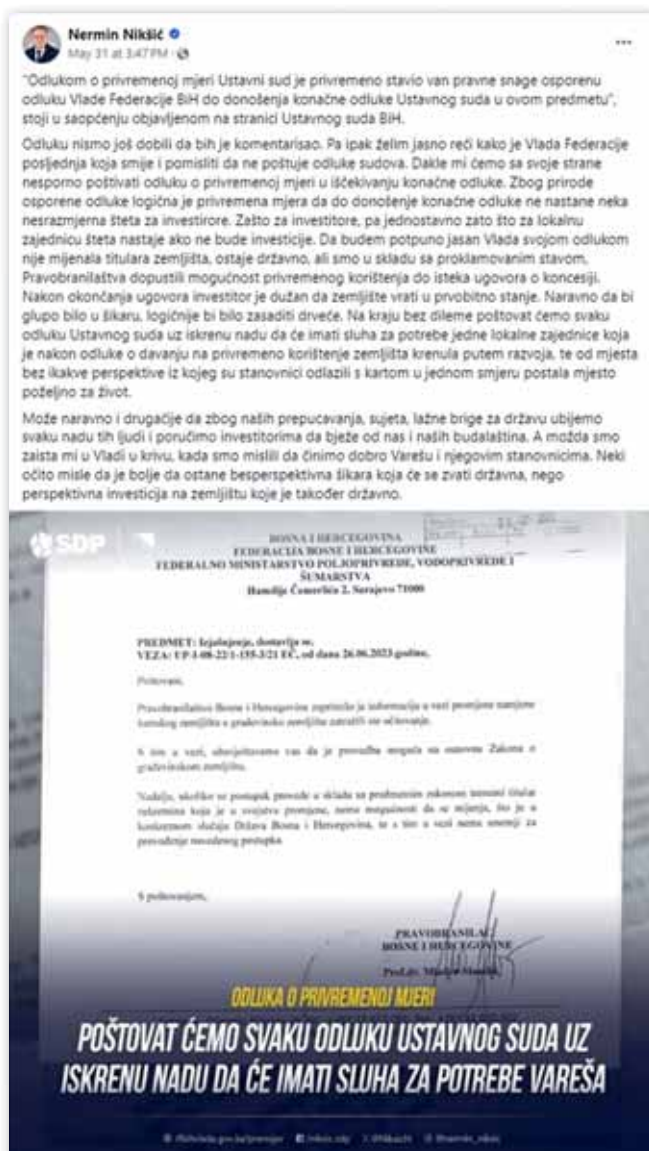
Kako bi se pomoglo u obradi tih zahtjeva, Vlada FBiH donijela je novi propis kojim se Ministarstvu olakšava njihovo odobravanje. Taj propis je osporio Kemal Ademović putem apelacije Ustavnom sudu, koji je izdao privremenu mjeru kojom se obustavlja taj propis dok se ne izvrši dodatna analiza i doneše konačna odluka. *Adriatic Metals* će nastaviti sura-

divati sa svim nivoima vlasti kako bi osigurao, kao i uvijek, potpunu usklađenost s propisima.

Povjerenje naših poslovnih partnera ostaje snažno. U svom radu, *Adriatic Metals* kontinuirano osigurava visoke standarde, transparentnost i usklađenost sa propisima. Naši proizvodni i investicioni planovi nisu ugroženi; ostajemo uvjereni u postizanje naših ciljeva i održavanje stabilnosti, a naši partneri mogu biti sigurni u uspjeh našeg projekta", potcrtavaju iz *Adriatic Metalsa* u izjavi za *Business Magazine*.

Uz opasku da su "problemi u ovoj industriji često slični širom svijeta", iz *Adriatic Metalsa* pojašnjavaju i kako se u svom poslovanju nose sa tom vrstom izazova, potencirajući pritom da imaju opsežno iskustvo saradnje s relevantnim institucijama i da se uvijek pridržavaju standarda transparentne komunikacije i poštovanja zakona.

"ADRIATIC METALS JE ODGOVORAN ZA 25 POSTO DIREKTNIH STRANIH INVESTICIJA U BIH U 2023. GODINI, A TOKOM TRAJANJA RUDNIKA OČEKUJE SE DA DOPRINESE 177 MILIONA DOLARA BH. EKONOMIJI KROZ PLAĆANJE POREZA NA DOBIT I DOHODAK"

Vladina reakcija sveta se na Nikšićev Facebook status

Primjer za regiju

Zamoljeni da na osnovu vlastitog iskustva dijagnosticiraju gdje leže najveći sistemski nedostaci, a šta se s druge strane može istaći kao konkurent-ska prednost Bosne i Hercegovine, iz *Adriatic Metalsa* primjećuju da je naša zemlja "strateški locirana i bogata prirodnim resursima", ali i da s druge strane, "mjere-no po paritetu kupovne moći, BDP po glavi stanovnika na zapadnom Balkanu ostaje na samo 40 posto prosjeka Evropske unije". "Direktne strane investicije poput projekta

Vareš ne mogu se uzeti zdravo za gotovo – *Adriatic Metals* je dobio podršku na svim nivoima - lokalnom, državnom i međunarodnom, kako bi pomogao povećati BDP, smanjiti nivo nezaposlenosti i zaustaviti iseljavanje, posebno mladih ljudi. Odgovorni razvoj projekta Vareš je primjer za regiju kako treba provesti reforme u smislu plaćanja poreza na dobit, nulte tolerancije prema podmićivanju i korupciji te promovisanja raznolikosti i jednakosti", rezimiraju iz *Adriatic Metalsa*.

“Kroz blisku saradnju s lokalnim zajednicama i državnim institucijama, osigurali smo sve potrebne dozvole i uskladili naše poslovanje s najvišim standardima. Ovakav pristup olakšava povjerenje naše zajednice, što je ključno za dugoročan uspjeh. *Adriatic Metals* nastaviti će s ovim pristupom, osiguravajući ispunjenje svih uvjeta, donoseći ekonomsku i socijalnu korist uz zaštitu okoliša i sigurnosti”, poručuju iz te kompanije.

RAZVOJ PROIZVODNJE

Kada je, pak, riječ o njihovom generalnom zadovoljstvu poslovnim ambijentom u BiH i stavom relevantnih institucija na različitim nivoima prema stranim investitorima, iz *Adriatic Metalsa* u prvom redu konstatiraju da “regija ima snažnu rudarsku historiju i kvalifikovanu radnu snagu, a stanovništvo, lokalne i federalne vlasti, podržavaju odgovornu rudarsku industriju”.

“Pored toga, lokalna infrastruktura je dobro uspostavljena za naše aktivnosti, s opsežnim pristupom željezničkim mrežama koje povezuju evropske topionice i pomorsko tržište.

Naša investicija u zemlji kroz projekt Vareš potiče zajednički prosperitet i igra ključnu ulogu u ekonomskom razvoju. *Adriatic Metals* je bio odgovoran za 25 posto direktnih stranih investicija u BiH u 2023. godini, a tokom trajanja rudnika očekuje se da doprinese 177 miliona dolara bh. ekonomiji kroz plaćanje poreza na dobit i dohodak te dva posto bruto društvenog proizvoda (BDP)”, podsjećaju pritom iz *Adriatic Metalsa*.

U prilog tvrdnji da upitna ustavnost Vladinih poteza vezanih za vareški rudnik ni u najmanjoj mjeri ne ugrožava realizaciju tog projekta, iz *Adriatic Metalsa* ukratko opisuju i trenutnu fazu njegovog razvoja te prioritete ciljeve u smislu intenziviranja proizvodnje, otvaranja novih radnih mjesta i širenja tržišta.

“Projekt Vareš je uspješno ušao u fazu proizvodnje. S ponosom ističemo da je prva pošiljka koncentrata poslana u Luku Ploče već krajem maja, nepuna tri mjeseci

Ademović je osporio ustavnost Vladine odluke

od početka proizvodnje. Koncentrat se sada kontinuirano proizvodi, a naši proizvodni kapaciteti svakodnevno rastu.

Naš cilj je postići 100 posto proizvodnje do kraja godine. Da bismo postigli taj ambiciozni cilj, planiramo značajno proširiti naše timove. Trenutno imamo 405 zaposlenih, a do kraja godine planiramo imati ih više od 500. Povećanje broja zaposlenih prate i adekvatna obuka te profesionalni razvoj.

Ovim koracima, vjerujemo da ćemo postići postavljene ciljeve i doprinijeti ekonomskom razvoju Vareša i šire regije stvaranjem novih radnih mjesta i dodatnih ekonomskih aktivnosti”, optimistični su u *Adriatic Metalsu*, gdje ne kriju ni da planiraju slične investicijske poduhvate i u drugim zemljama Balkana - kako preciziraju, tim stručnjaka te kompanije u Srbiji istražuje brojna ležišta cinka, olova, srebra, zlata i bakra.

“Dosadašnji nalazi u oblasti Raška ukazuju na značajan potencijal za pokretanje novih investicionih projekata sličnih onom u Varešu. Nastavit ćemo s istraživanjima i analizama kako bismo utvrdili sve mogućnosti za razvoj i širenje operacija u regiji, uvijek vodeći računa o konceptu održivosti i ekonomskoj koristi za lokalne zajednice”, navode iz *Adriatic Metalsa*. **B**

